

(OD)NOWA KULTURA W MŁODZIESZYNIE

RAPORT Z DIAGNOZY POTENCJAŁU KULTUROTWÓRCZEGO W GMINIE MŁODZIESZYN

Wstęp 1

I Potencjał Młodzieszyna 3

Kilka słów o gminie 3

Instytucje i miejsca 4

Ludzie – liderzy i organizacje 7

Zalety gminy oczami mieszkańców 8

II Potrzeby kulturalne mieszkańców 11

III Pomysły na inicjatywy – o potrzebach i o marzeniach 12

IV Oferta kulturalna w gminie i ocena pracy GOK z perspektywy wyników badań ankietowych 15

V Wnioski i rekomendacje dotyczące potencjału kulturotwórczego gminy oraz potrzeb jej mieszkańców 19

Podsumowanie 22

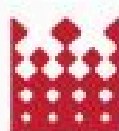
Wstęp

W 2023 roku Gminny Ośrodek Kultury w Młodzieszynie dołączyło do grona 50 instytucji kultury z całego kraju, które są beneficjentami programu Dom Kultury + Inicjatywy Lokalne. Program skierowany jest do domów kultury, które gotowe są prowadzić nowatorskie działania animacyjne projektowane w oparciu o przeprowadzoną wcześniej diagnozę i poddane ewaluacji, ukierunkowane na bezpośrednią i bliską współpracę z przedstawicielami społeczności lokalnej. Główny nacisk w zadaniu położony jest na nawiązywanie przez dom kultury stałych relacji z mieszkańcami miejscowości, na terenie których działa. Odkrywanie talentów i wzmacnianie potencjału społecznego ma owocować stworzeniem wspólnych inicjatyw na rzecz społeczności lokalnych i przestrzeni publicznej.

Poniżej prezentujemy raport z diagnozy lokalnej poświęconej potencjałowi kulturotwórczemu i kapitałowi społecznemu gminy Młodzieszyn. Potencjał kulturotwórczy rozumiemy jako możliwość tworzenia, rozwijania i promowania różnych dziedzin kultury. Jest to zdolność do organizowania wydarzeń kulturalnych, wspierania lokalnych artystów i rzemieślników, edukacji kulturalnej, dbania o dziedzictwo kulturowe oraz współpracy z innymi miejscowościami i instytucjami kulturalnymi.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

DOM
KULTURY+

GOK
W MŁODZIESZYNIE

Gminna
Biblioteka Publiczna
w Młodzieszynie

Diagnozę przeprowadzono w ramach projektu "(Od) Nowa Kultura w Młodzieszynie", realizowanego przez Gminny Ośrodek Kultury w Młodzieszynie w 2024 r., z programu Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne 2024, dofinansowanego ze środków Narodowego Centrum Kultury. Diagnoza jest pierwszym etapem projektu "(Od) Nowa Kultura w Młodzieszynie". W kolejnych etapach GOK w Młodzieszynie wybierze i wesprze w realizacji inicjatywy lokalne.

<https://www.nck.pl/dotacje-i-stypendia/dotacje/programy-dotacyjne-nck/dom-kultury/o-projekcie>

Na diagnozę złożyły się:

1. Wizyta w siedzibie GOK-u i Biblioteki w Młodzieszynie wraz ze spotkaniem z pracownikami i współpracownikami obydwu instytucji oraz warsztat wydobywczy z najważniejszymi pracownikami GOK-u.
 2. Trzy spotkania warsztatowe z młodzieżą - siódmo i ósmoklasistami z trzech gminnych szkół podstawowych (w gminie nie ma szkół ponadpodstawowych): w Janowie, Kamionie i Młodzieszynie.
 3. Trzy spotkania warsztatowe w ramach spotkań z osobami dorosłymi: spotkanie w bibliotece w Młodzieszynie, z przedstawicielami Klubu Seniora ; spotkanie z mieszkańcami w Kamionie oraz spotkanie z kołem gospodyń wiejskich Harde Babki w Młodzieszynie.
- Ankieta dotycząca potencjału kulturotwórczego w gminie Młodzysyn zawieszona w formie elektronicznej na stronie internetowej GOK www.gok.mlodzysyn.pl oraz dostępna w formie papierowej w siedzibie GOK.

Fot. Warsztat wydobywczy z pracownikami GOK.

Fot. Spotkanie z klubem seniora w Bibliotece w Młodzieszynie.

Fot. Spotkanie z liderkami koła gospodyń wiejskich Harde Babki w Mistrzewicach.

Fot. Spotkanie w Kamionie z dorosłymi.

Fot. Pudełko na ankiety w korytarzu GOK- u.

Fot. Zdjęcie z młodzieżą w Kamionie - Zespół GOK-u (Olga, Wiktoria, Ewelina), Aleksandra Leyk (realizatorka diagnozy) i uczniowie siódmej i ósmej klasy Szkoły Podstawowej im. gen. bryg. Franciszka Włada w Kamionie.

I Potencjał Młodziszyna

Kilka słów o gminie

Młodziszyn to niewielka gmina w powiecie sochaczewskim, której największa miejscowość - Młodziszyn, liczy ok. 1300 mieszkańców. Drugim miastem gminy co do wielkości jest Kamion, jako sołectwo zamieszkiwany przez ok. 700 osób. Gmina składa się z 20 sołectw i 27 miejscowości, w większości miejscowości o niewielkiej liczbie mieszkańców, często zlokalizowanych w dużym rozproszeniu i oddaleniu od siebie. Najbliższym ośrodkiem miejskim jest stolica powiatu Sochaczew, gdzie urzędują władze samorządowe i gdzie skupione są wszelkie usługi - przychodnie, szpitale, szkoły ponadpodstawowe, urzędy, kina, teatr etc. Młodziszyn i Sochaczew dzieli niewielka odległość ok. 10 km, 15 minutowa przejażdżka samochodem. Jednak dla osób nie poruszających się autem jest to odległość trudna do pokonania. Między Sochaczewem a Młodziszynem kursuje zaledwie sześć autobusów w ciągu całej doby. Ostatnie połączenia są w godz. 17/18.

Gmina nie wyróżnia się szczególnie na tle innych okolicznych gmin. Miejscowości otoczone są przyrodą, znajduje się to Nadwiślański chroniony obszar krajobrazu, który zawiera Dolinę rzeki Bzury i Dolinę Wisły, z potężnymi lasami łęgowymi. Oprócz przyrody gmina posiada także kilka zabytków kultury: zespoły dworsko-parkowe w Ruszkach i Witkowicach, kościół parafialny w Kamionie, zabytkowy park w Młodziszynie, czy stanowiska archeologiczne kultury łużyckiej nad Bzurą. W kościele parafii Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Młodziszynie znajduje się krucyfiks pochodzący z Norymbergii z XVII wieku i zabytkowa monstrancja z tego samego okresu. Znajdują się tu też zabytkowe parki krajobrazowe w Ruszkach, Młodziszynie i Witkowicach, powstałe w XIX wieku, wraz z elementami zabudowy dworskiej. W czasie II wojny światowej przez teren gminy przechodziły armie zmierzające do Warszawy, skąd liczne cmentarze żołnierzy poległych we wrześniu 1939 roku.

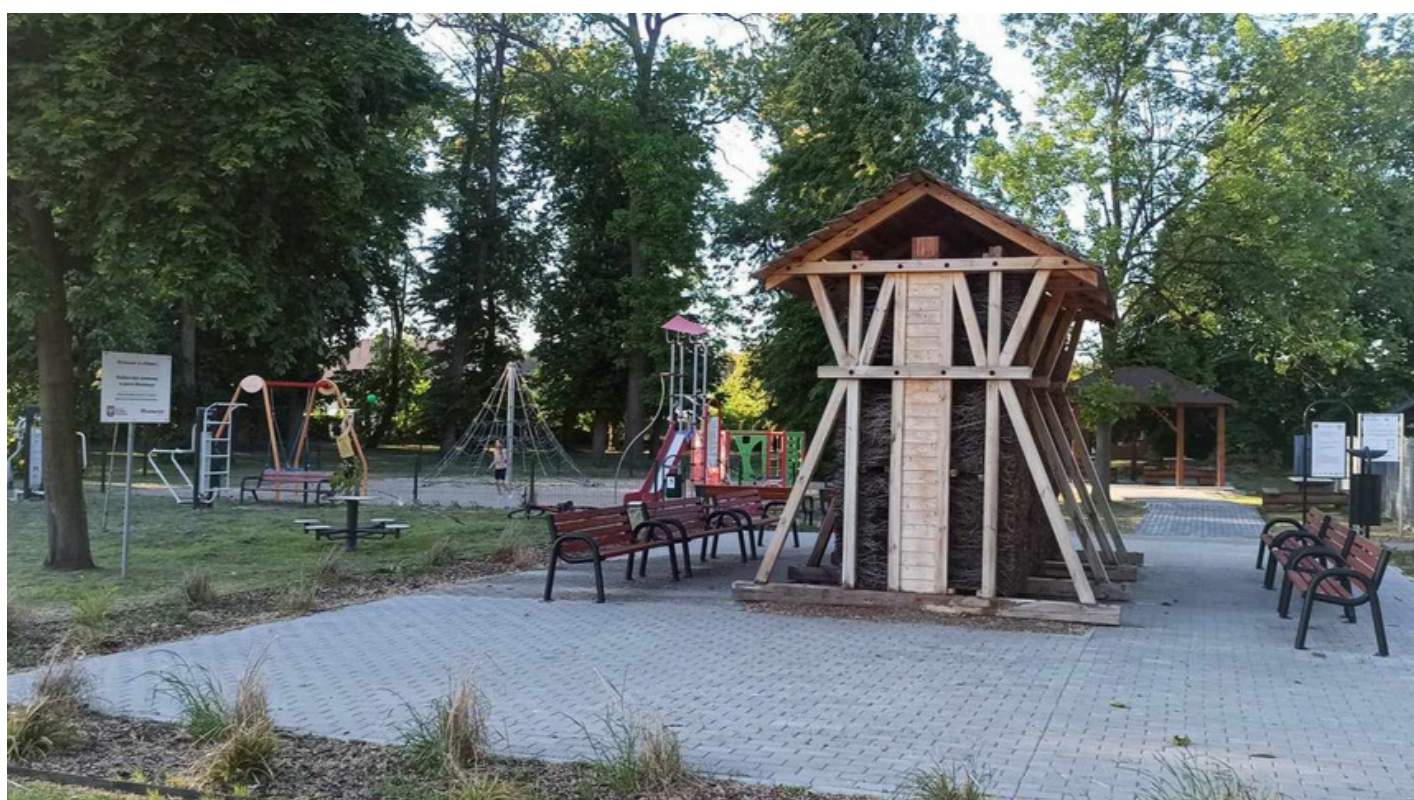
Instytucje i miejsca

Wewnątrz...

W centrum Młodzieszyna znajdują się trzy instytucje umiejscowione tuż obok siebie: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna. GOK i Biblioteka od dwóch lat ściśle współpracują, m.in. dzięki temu, iż dyrektorem obydwu instytucji została ta sama osoba. Na terenie miejscowości znajduje się także Ochotnicza Straż Pożarna, Dom Pomocy Społecznej i szkoła podstawowa. Ze wszystkimi tymi miejscami GOK ma doświadczenia współpracy.

W pozostałych miejscowościach do miejsc z potencjałem kulturotwórczym i integracyjnym należą: filia biblioteki w Kamionie, szkoły podstawowe w Kamionie oraz w Janowie, Ochotnicze Straże Pożarne, świetlice wiejskie (np. w Mistrzewicach, Adamowej Górze) oraz parafie.

Gminny Ośrodek Kultury w Młodzieszynie oferuje mieszkańcom szereg zajęć i wydarzeń. Stała oferta zajęć w tygodniu obejmuje w tej chwili zajęcia pt. "Kraina Gokusia", przeznaczone dla dzieci do lat 4 wraz z rodzicami; zajęcia taneczne, malarskie i wokalne dla dzieci starszych, treningi piłki nożnej dla dzieci ok. 12 r.ż.. Z myślą o młodzieży organizowana jest strefa gier, kiedy to można korzystać z sali komputerowej, grać w gry video, tenis stołowy i planszówki. Dla dorosłych i seniorów oferowane są zajęcia fitness, zdrowy kręgosłup, szydełkowanie i makrama, czy spotkania klubu seniora. Dodatkowo GOK organizuje różnorodne wydarzenia: wycieczki (np. do teatru), Dzień Dziecka, Dzień Matki, Dzień Flagi, latem Fajfy, czy szereg konkursów. Razem z Biblioteką organizują też Tydzień Bibliotek i Noc Bibliotek. Zajęcia organizowane są w dużej głównej sali GOKu lub w salce warsztatowej na piętrze. W budynku udało się również wygospodarować niewielkie pomieszczenie, gdzie dzieci mogą spędzić trochę czasu, mając również dostęp do playstation. Latem GOK korzysta z niewielkiego ogródka, w którym udaje się z sukcesem organizować potańcówki i inne imprezy. Obok budynku znajduje się też plac zabaw, zewnętrzna siłownia i tężnia.

Fot. Tężnia i plac zabaw obok GOK-u.

Biblioteka w Młodzieszynie to bardzo nowoczesne i przyjazne miejsce, w którym chce się zatrzymać na dłużej - jest w niej dużo światła i zieleni, wygodna przestrzeń z kanapą, fotelami i stolikiem, mały kącik dziecięcy, a wypożyczyć można nie tylko książki, ale też gry planszowe czy audiobooki. Biblioteka angażuje się też w wiele działań, za które zbiera ogólnopolskie nagrody (np. wyróżnienie w konkursie na najciekawszą Noc Bibliotek). Uczestniczy w corocznym Ogólnopolskim Tygodniu Bibliotek (otrzymała wyróżnienie za organizowane zajęcia podczas trwania wydarzenia). W tym roku w swoich obydwu siedzibach organizowała spotkania wokół książek, gry planszowe, turniej bilardowy czy bingo, warsztaty dla dzieci, czy spektakle teatralne, a nawet turniej FIFY, by zachęcić osoby mniej zainteresowane typową ofertą biblioteki. Filia Biblioteki w Kamionie jest także swego placówką zamiejscową GOKu, bowiem odbywają się w niej zajęcia organizowane przez Ośrodek.

Fot. Od lewej "Ściana chwały" z nagrodami i wyróżnieniami w Bibliotece w Młodzieszynie, wejście do biblioteki, spotkanie z Mieszkańcami w Bibliotece.

Z kolei świetlica w Mistrzewicach to duży budynek posiadający dwie sale do spotkań, salę do gry w ping-ponga i do bilarda, telewizor, duże podwórkę i mały plac zabaw. Niestety nie odbywają się w nim obecnie żadne ćwiczenia czy wydarzenia.

Fot. Budynek świetlicy w Mistrzewicach.

I na zewnątrz

Miejsca, to także przestrzeń na świeżym powietrzu. Obok szkoły w Młodzieszynie otwarto w 2022 roku nowoczesny kompleks lekkoatletyczny, nazywany przez młodzież po prostu ORLIKiem. Jest to jedno z ulubionych miejsc spędzania wolnego czasu młodzieżyskich siódmoklasistów. Odbywają się tu również ważne lokalnie wydarzenia, jak powiatowe dożynki. Myśląc o możliwych inicjatywach uczniowie często wskazywali właśnie na stadion, jako miejsce dobre dla organizacji koncertów, czy festiwali.

Na terenie Młodieszyna znajduje się również stary stadion, a także niewielki ale niezwykle zadbane park obok GOK-u i urzędu gminy, wraz z placem zabaw, siłownią i tężnią. Sam GOK posiada także nieduże podwórkę, będące w stanie pomieścić choćby wakacyjne potańcówki organizowane w ramach tzw. FAJF, imprezy zainicjowanej przez dyrektora GOK-u Daniela Janiaka, inspirowanej tradycją spotkań towarzyskich i potańcówek rozpoczynających się o godzinie piątej po południu (z ang. five). W gminnych miejscowościach znajdują się niewielkie parki, zaś w ich okolicach lasy, a na północy gminy także rzeka Bzura.

Miejskami ważnymi dla mieszkańców Młodieszyna są też wszelkie tereny zielone: parki, las, zaś w północnej części gminy tereny rzeki Bzury. Dla młodzieży i rodziców z dziećmi z kolei ważne są place zabaw.

Pracownice GOK-u nieco żartobliwie wskazały jako ważne miejsce Żabkę, która znajduje się na przeciwko Ośrodka, w której m.in. ogłaszają swoje wydarzenia, i z której intensywnie korzystają osoby przychodzące do GOK-u. Można powiedzieć, że stanowi ona swojego rodzaju gastronomiczne zaplecze Ośrodka. Jest to też oczywiście miejsce spotkań (ławeczka pod Żabką) i przepływu informacji. Tego rodzaju miejsca okazały się w czasie diagnozy szczególnie istotne na mapie aktywności młodzieży - sklepy, bary, restauracje i przestrzeń dookoła nich. Nie jest to miejsce typowe dla organizowania wydarzeń kulturalnych, ale z pewnością może służyć ich promowaniu.

Ludzie - liderzy i organizacje

Na terenie gminy działa kilka kół gospodyń wiejskich, ale najbardziej rozpoznawalnym, wymienionym z nazwy są Harde Babki, które działają na terenie Mistrzewic. Niedawno świętowały trzeci rok swojego istnienia. Kilkuosobową grupę tworzą liderki - mama i córka, a także ich znajomi z sąsiedztwa czy szkoły, gdzie chodzą ich dzieci. Zaczęły swoją działalność od robienia maskotek, ozdób na choinkę i zbierania w ten sposób funduszy. Z czasem zaczęły dostawać drobne dofinansowania z gminy, dzięki czemu pojawiają się na różnych wydarzeniach, festynach, dożynkach, ale też w szkołach i działają charytatywnie - serwują obiady, grochówkę, czerninę, przygotowują warsztaty, animacje, np. darcie pierza, ubijanie masła, robienie kul zapachowych, eksperymenty dla dzieci. Zorganizowały też w sali OSP bal dla dorosłych na 100 osób z okazji dożynek.

Klub Seniora, który działał przy GOK od 2014 roku. Członkinie i członkowie klubu organizują i uczestniczą w regularnych spotkaniach, balach, wycieczkach. Grupa ok 20 osób spotyka się co najmniej raz w tygodniu w Gminnej Bibliotece Publicznej w Młodzieszynie.

Zespół GOKu dostrzega też znaczenie działalności parafii, co jest szczególnie widoczne w przypadku księdza z Kamiona, który wykazuje się dużą inicjatywą. Organizuje dzieciom zajęcia sportowe, szuka miejsca spotkań na terenie parafii. O ile młodzież szkolna w innych miejscowościach nie wskazała żadnej innej ważnej dla nich osoby spoza szkoły, to w przypadku Kamiona nastolatki bardzo często odwoływali się do działalności księdza i potencjału przestrzeni parafii. Na spotkaniu z mieszkańcami w Kamionie ksiądz brał udział dzieląc się licznymi pomysłami na aktywności lokalne. Podkreślał wagę prowadzenia działań związanych z promowaniem zdrowego trybu życia (zajęcia z nordic walking, promocja zdrowej diety, ćwiczenia korekcyjne).

W pozostałych szkołach uczniowie opowiadali o aktywnych nauczycielach, którzy sami organizują dla nich wycieczki, czy koordynują tworzenie szkolnej gazetki i kanału na You Tubie (Młodzieszyn). Zdaniem zespołu GOK-u ważną postacią jest także nauczyciel z lokalnej szkoły, Pan Janusz, który współpracuje z biblioteką m.in. prowadzi wspólne czytanie książek.

66 Drużyna Harcerska "Knieje" Młodzieszyn i 3 Gromada Zuchowa "Tęczowa Gromada" działające przy Szkole Podstawowa im. gen. Stanisława Grzmota-Skotnickiego w Młodzieszynie.

Marek Orzechowski, nauczyciel historii z najpierw w gimnazjum w Młodzieszynie, obecnie Szkoła Podstawowa im. gen. Stanisława Grzmota-Skotnickiego w Młodzieszynie. Osoba zbierająca i opisująca przeszłość regionu. W 2010 roku zebrał wspomnienia mieszkańców Mokasu, swojej rodzinnej miejscowości, wydał w formie książkowej. Skatalogował kapliczki znajdujące się na terenie gminy. Książka ukazała się w 2013 roku. Był również twórcą gazetki szkolnej poświęconej historii pt. Młodziesz. w 2016 roku wydał opowiadania "Pocztówki z Młodzieszyna".

Jeżeli chodzi o badanie kwestionariuszowe to w ankietach na pytanie "Czy Twoim zdaniem są w naszym regionie grupy, stowarzyszenia, artyści, utalentowani mieszkańcy, aktywiści, których działania warto by było wspierać i nagłaśniać?" kilka osób osób odpowiedziało. Wśród wskazań pojawiło się: Koło Gospodyń Wiejskich, a także "malarze, artyści", oraz wskazanie na konkretną osobę "Jarosław Miśkiewicz prowadzi zajęcia malarskie z dziećmi i młodzieżą w pracowni w Mistrzewicach".

Bez wątplenia ważnymi animatorami i twórcami życia kulturalnego w gminie jest sam **zespół Gminnego Ośrodka Kultury oraz zespół Gminnej Biblioteki Publicznej w Młodzieszynie**.

O roli GOK-u i Biblioteki wypowiadali się uczestnicy wszystkich warsztatów wydobywczych, jak również osoby, które wypełniły ankietę. Pracownicy tych instytucji oceniani są jako otwarci, przyjaźnie nastawieni, zaangażowani i wspierający.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Dom Kultury+ Edycja 2024

Zalety gminy oczami mieszkańców

Perspektywa dorosłych

"Żyje się tu spokojnie."

"Blisko las, gdzie można pospacerować i zregenerować siły, tężnia służąca zdrowiu, spokojna okolica."

Na podstawie ankiet i spotkań z osobami dorosłymi i seniorami bez problemu wskazać można mocne strony gminy. Wszyscy ankietowani wskazali jakieś pozytywne strony, zaś na spotkaniach uczestnicy spontanicznie wskazywali atuty mieszkania w gminie. Wiele osób chwali sobie gminę za to, że żyje się tu spokojnie, jest cicho, przyjemnie. Cenią sobie bliskość przyrody - tereny zielone, lasy, piękne krajobrazy, park z tężnią, miejsca do spacerowania, jeżdżenia na rowerze, bliskość rzeki, świeże powietrze, możliwość spędzania czasu na "łonie przyrody" - zbieranie grzybów, kajaki, rower. Dostrzegają też walory historyczne, jako że okolica ta była areną walk w kolejnych wojnach, znajduje się na jej terenie wiele cmentarzy wojennych i innych upamiętniających te wydarzenia miejsc. Jedna z uczestniczek warsztatów wspomniała, że odbywała się tu rekonstrukcja bitwy. Inni uczestnicy zwracali uwagę na takie materialne pamiątki jak dzwonnica po spalonym kościele z XIX wieku w Młodzieszynie, zespoły dworsko-parkowe w Ruszkach i Witkowicach, a z zabytków - krucyfiks i monstrancję z XVII w. znajdującą się w kościele w Młodzieszynie.

"Bardzo prężnie się rozwija."

"Wiele wspaniałych działań na rzecz kultury, sportu i edukacji."

"Czuję się jak pączek w maśle."

Jednocześnie mieszkańcy doceniają rozwój gminy, w której dzieje się dużo zarówno jeśli chodzi o budowę infrastruktury - poprawa stanu dróg, modernizacja parku, budowa wspomnianego kompleksu sportowego - jak i o ofertę kulturową i edukacyjną. W ankietach pojawiły się głosy doceniające ofertę dla dzieci (rozwijające zajęcia, imprezy okolicznościowe i sportowe dla dzieci i młodzieży), dorosłych (zajęcia), osób starszych (atrakcje i spotkania dla seniorów, tańce, wyjazdy do teatru), przy czym warto zauważyć, że częściej oceny te dotyczyły oferty dla dzieci oraz seniorów, zdecydowanie rzadziej zaś dla osób dorosłych. Członkowie klubu seniora szczególnie doceniają atrakcyjne i różnorodne wydarzenia organizowane m.in. w odpowiedzi na ich inicjatywy: olimpiadę dla seniorów, zajęcia kulinarne, wyjazdy (m.in. do teatru), warsztaty, potańcówki, możliwość spotykania się i atmosferę w swoim klubie. Ankietowani i uczestnicy spotkań chwalili lokalne instytucje takie jak GOK i Biblioteka za bogatą ofertę, ale również przyjazne nastawienie do mieszkańców, otwartość, dobrą atmosferę, jaką tworzą pracownicy tych instytucji oraz ich kompetencje. Doceniają podejmowane przez nich działania kultury i ich dostępność.

W ankietach pojawiały się również pozytywne opinie na temat władz samorządowych - za rozwój gminy, za otwarte podejście, wsparcie ze strony Pani Wójta wobec inicjatyw kulturalnych i integracyjnych.

Uczestnicy spotkania w Kamionie podkreślali atrakcyjność rajdu rowerowego, który mieszkańcy gminy zorganizowali z księdzem - była to aktywność, w której uczestniczyli zarówno dorośli, jak i młodzież i dzieci.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Dom Kultury+ Edycja 2024

“Za miłych mieszkańców, urzędników zawsze pomocnych.”

Ponadto mocnymi stronami gminy z perspektyw najstarszych mieszkanki i mieszkańców jest swojskość rozumiana jako element więzi społecznych – to że ludzie się znają, mówią sobie dzień dobry, często pomagają i się rozumieją. W ankietach pojawiło się wiele odpowiedzi związanych z dobrą atmosferą, miłymi sąsiadami, przyjaznymi ludźmi, czy urzędnikami.

Na spotkaniu z mieszkańcami Kamiona mocno wybrzmiała mocna strona jaką jest integracja i gotowość realizacji wspólnych działań przez mieszkańców. W świetle całego materiału badawczego warto się jednak zastanowić, czy ta integracja i gotowość do działania szerzej dotyczy całej gminy czy jest ograniczona do konkretnych grup i sołectw, tym bardziej iż mieszkańcy Kamiona korzystają przede wszystkim z oferty GOKu na miejscu (w swojej filii Biblioteki) i pojawiają się postulaty, by oferta GOKu w Młodzieszynie była powtarzana w Kamionie. Nie ma tu więc podejścia integrującego, w którym w miejscowościach tych mogłyby się odbywać różne, uzupełniające się działania. Jest to oczywiście uzasadnione bliskością i dostępnością do oferty kulturalnej, być może jednak warto podejmować więcej inicjatyw integrujących mieszkańców różnych miejscowości i odwołujących się do wspólnej tożsamości, historii gminy.

Mieszkańcy w Kamionie podkreślali też obecność lokalnych artystów, rzemieślników – wymieniano pana Wojtkę, który rzeźbi w drewnie i jest członkiem Ochotniczej Straży Pożarnej. Wspominano też osobę, która zajmowała się wypychaniem ptaków.

Młodzież – krytycznym okiem

“Czerwony ford, Żabka, kebab, 7 mila i stacje benzynowe.”

Z punktu widzenia siódmo i ósmoklasistów dużo trudniej wydobyć dobre strony gminy. Spora część nastolatków miała w pierwszej chwili trudność z odpowiedzią na pytanie, co lubią w swojej najbliższej okolicy, miejscowości, gminie. Jedną z natychmiastowych, prawie odruchowym odpowiedzi było „nic”. W trakcie pracy w grupach padało też wiele odpowiedzi o charakterze anegdot jak „czerwony ford” jeżdżący po okolicy i rozbudzający wyobraźnię, czy opowieści o konkretnych śmiesznych, a czasem śmieszno-strasznych wydarzeniach z okolicy, które wywoływały na jakiś czas emocje. Wielu uczniów lubi wydarzenia i miejsca, które są dostępne dopiero w stolicy powiatu – Sochaczewie i z tej perspektywy oceniają swoją okolicę krytycznie. Najczęściej padającą odpowiedzią we wszystkich grupach na pytanie o lubiane miejsca w okolicy były sklepy (żabki, lokalne sklepiki, supermarket w przypadku Janowa). Pojawiały się też bary, lokale serwujące fast food (miejscowy kebab, odleglejszy MacDonald), czy stacje benzynowe. Są to miejsca, gdzie można się umówić, czy przypadkowo spotkać, które jednak nie oferują żadnych (innych niż handlowo-gastronomiczne) możliwości aktywności. Są to punkty orientacyjne, miejsca zbiórek, miejsca, gdzie jest jakiś ruch, “coś się dzieje”. Podobnymi miejscami są inne punkty spotkań, rozmów i swobodnego spędzania czasu, o których mówili uczniowie: przyszkolny murek, wiata na rowery, schodki. Spędzanie czasu wolnego swobodnie, w towarzystwie rówieśników, oswajanie dostępnych kawałków przestrzeni jest całkowicie naturalne i zrozumiałe. Brakuje jednak innego typu przestrzeni, w których młodzież mogłaby rozwijać swoje zainteresowania czy spędzać czas aktywnie, w których dostępne byłyby lepsze warunki do wspólnego spędzania czasu.

Tak krytyczna opinia wynikać może z wielu czynników. Oczywiście dla tej grupy wiekowej zdecydowanie bardziej naturalna jest postawa krytyczna, kontestująca niż postawa afirmująca. Niezależnie od tego należy jednak stwierdzić, iż ocena ta ma swoje obiektywne uzasadnienie. Gmina jest terenem, po którym trudno przemieszczać się bez samochodu. Młodzież ma ograniczoną mobilność, zależy od "podwózek" rodziców i bardzo rzadkich połączeń autobusowych, co powoduje, że trudniej im dotrzeć do miejsc, gdzie odbywają się jakieś zajęcia czy wydarzenia. Znaczenie mają tu też ich potrzeby, odmienne od tych, które charakteryzują osoby dorosłe i seniorów. Cisza i spokój zdecydowanie rzadziej są tym, co poszukuje młodzież która raczej woli, kiedy "coś się dzieje", interesują ją takie wydarzenia jak koncerty, festiwale, festyny. Brakuje im także miejsc do spotkań oraz oferty zajęć rozwijających ich zainteresowania (w najbliższej im okolicy) - językowych, komputerowych, muzycznych, artystycznych, tanecznych. Potrzeby młodzieży opisane są bliżej w kolejnym części. W tej postaramy się wskazać jednak te kilka miejsc w gminie, które młodzież lubi, lub takich, w których lubi spędzać czas.

Młodzież - przychylne spojrzenie **"ORLIK, parki, las, rzeka, GOK, biblioteka, parafia."**

Wśród miejsc, które młodzież lubi w swojej okolicy są przede wszystkim boiska (w przypadku Młodzieszy ORLIK), gdzie może spędzać czas na lubianych przez siebie sportach. Ceni sobie też wszelkie parki i bliskie im tereny leśne, czy nadrzeczne (w przypadku Kamiona) - dla jednych to miejsca spotkań towarzyskich, dla innych jeżdżenia na rowerze, pływania na kajakach czy zbierania grzybów. Jeśli chodzi o miejsca typowo związane z kulturą, to GOK i Biblioteka w Młodzieszynie były znane wielu uczniom z samego Młodzieszy i pojawiały się na ich listach miejsc, gdzie można spędzać czas, ale wzbudzały one dużo mniej emocji niż kiedy opowiadali oni spędzaniu czasu w przestrzeniach w okolicach sklepów i barów, czy w swoich leśnych miejscówkach. Kilkoro z nich uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez GOK, ale są to właściwie głównie imprezy, nie korzystają oni z oferty cotygodniowych zajęć, nie spędzają też czasu w bibliotece. Natomiast w Janowie już tylko dwie z siedmiu podgrup warsztatowych uwzględniły na swoich mapach GOK i Bibliotekę, zaś w przypadku Kamiona pojawiała się tamtejsza filia biblioteki, a GOK i biblioteka w Młodzieszynie już nie. W Kamionie uczniowie korzystają też czasem ze świetlicy, a także wiążą pewne nadzieje z planem stworzenia sali spotkań na terenie plebanii, gdzie ma powstać miejsce spotkań.

Wydarzenia - Festiwal Kolorów, dożynki, turnieje

Uczniowie opisywali także wydarzenia, które lubią. Kilkukrotnie w różnych grupach wspomniano Festiwal Kolorów, odbywający się corocznie w Sochaczewie. Wśród innych przywołyiwanych wydarzeń pojawiły się imprezy organizowane w Młodzieszynie na koniec lata, czy dożynki (rok temu organizowane w Młodzieszynie). Tym co wspólne dla tego typu wydarzeń jest ich generalna dostępność - odbywają się na otwartych przestrzeniach, oferują różne atrakcje dla różnych osób, a programy artystyczne są opracowane tak, by trafić do możliwie szerokie grono osób. Przychodzą na nie różne pokolenia, całe rodziny. Z perspektywy młodzieży zaś ważne jest to, że zwyczajnie „coś się dzieje”. Inne pozytywnie wspomniane wydarzenia to Turniej Fajfy, Turniej Dzikich Drużyn, Galaktikos Młodzieszy, czy kino plenerowe.

II Potrzeby kulturalne mieszkańców

W ramach ankiety zadano mieszkańcom pytanie "Czego Ci brakuje w Twojej gminie lub najbliższej okolicy?". Ze względu na fakt, że ankiety wypełniły jedynie osoby dorosłe, spostrzeżenia w tej części odnoszą się w przeważającej mierze do tej grupy wiekowej. Są one również uzupełnione uwagi z warsztatów wydobywczych. Ich celem było określenie zasobów i potencjałów gminy oraz gromadzenie pomysłów na inicjatywy i inspirowanie uczestników do ich podejmowania, dlatego też nie rozmawiano z uczestnikami konkretnie na temat ich potrzeb, niemniej jednak temat ten przewijał się zarówno w rozmowach o zasobach (co jest, a czego brakuje), jak i pomysłach na inicjatywy, które odzwierciedlają nie tylko marzenia, ale również niezaspokojone potrzeby.

Rzuca się w oczy fakt, że potrzeby na jakie mieszkańcy wskazali w ankietach, to przede wszystkim potrzeby związane z życiem społecznym i kulturalnym właśnie. Kilka osób zwróciło uwagę na brak apteki (to osoby starsze). Na spotkaniu w Klubie Seniora ten wątek również się pojawił - zlikwidowanie punktu aptecznego w gminie i konieczność dojeżdżania ponad 10 km do Sochaczewa. Pojawiała się też potrzeba poprawy stanu i bezpieczeństwa chodników oraz lepszych placów zabaw (tu osoby młodsze, matki). Badani wskazywali także na ograniczenia infrastrukturalne - brak ścieżek rowerowych, ograniczony transport publiczny. Pozostałe odpowiedzi dotyczą już jednak innego rodzaju potrzeb. Na plan pierwszy wysunęło się kino i zajęcia taneczne. Kino pojawia się w różnych postaciach: miejsca o takim charakterze, seansów filmowych (choć raz w miesiącu), kina plenerowego. Dane z ankiety wzmacniają głosy ze spotkań z mieszkańcami - seniorzy wskazują na brak kina (które kiedyś działało). Z kolei potrzeba tańca to potrzeba zajęć tanecznych, także z tańca towarzyskiego, z profesjonalnym instruktorem, organizacji potańcówek i wyjazdów na imprezy. Dane z ankiet pokrywają się z opiniami seniorów - zdecydowanie brakuje im zajęć tanecznych (tańce towarzyskie). Seniorzy na spotkaniu podkreślali brak kółka teatralnego dla dorosłych i kabaretu - część z nich wspominała, że tego typu zajęcia kiedyś były i cieszyły się sporym zainteresowaniem.

Choć jedna z ankietowych napisała, że z braków najbardziej doskwiera jej brak czasu, by skorzystać z całej oferty GOK-u, a kilka osób stwierdziło, że nie brakuje im niczego, to niektórym brakuje jeszcze bogatszej oferty - większej ilości wyjazdów do teatru, wycieczek (rowerowych, kolejką do Osady Puszczańskiej), wspólnego grania w gry planszowe, także na świeżym powietrzu, chóru seniora, wyjazdów na basen, zajęć rehabilitacyjnych. Niektórym brakuje też oferty dla dzieci w wieku szkolnym - dyskotek, wyjazdów na basen, nauki gry na instrumentach, zajęć językowych czy nauki jazdy konnej. Mieszkańcom brakuje też większej ilości miejsc do spędzania czasu: większego, lepiej wyposażonego placu zabaw, większej sali w GOK-u, czy kawiarni dla spotkań przy kawie, herbacie, ciastku, ścieżki rowerowej, siłowni, ogólnie rzecz ujmując "więcej stref do aktywności", rodzinnych zajęć łączących pokolenia - np. kafejki gdzie możliwe by było wspólne granie - jako postulat inicjatywy przy okazji tego braku pojawił się pomysł na dzień gier (grupa seniorów).

W przypadku młodzieży, warto wrócić do opisu oceny gminy z jej perspektywy. Z tego obrazu wyłania się zdecydowanie potrzeba miejsc do spotkań (np. siódmo i ósmoklasiści z Kamiona cieszą się z planu powstania sali spotkań, być może kawiarni, na terenie parafii). Uczniom brakuje też zajęć dodatkowych, pozwalających rozwijać ich zainteresowania i rozrywek - kina, koncertów, festiwali.

III Pomysły na inicjatywy - o potrzebach i o marzeniach

Uczestnicy warsztatów proszeni byli o to, by zastanowić się, jaką inicjatywę chcieliby zorganizować lub w jakiej chcieliby uczestniczyć, gdyby mieli zagwarantowane finansowanie i wsparcie organizacyjne. By pobudzić myślenie o inicjatywach, proszono ich by zamarzyli sobie jakieś wydarzenie czy działanie. Prośba ta zawarta została także w ankiecie, gdzie zapytano "O jakich wydarzeniach, działaniach kulturalnych w Młodzieszynie marzysz? Podziel się swoimi pomysłami."

Pomysły dorosłych

I tu, wśród marzeń, ponownie pojawiły się kino (lub chociaż wyjazdy do kina) i tańce (kurs tańca, potańcówki, zespół taneczny). Wiele osób marzy o różnych wycieczkach, edukacyjnych, z poznawaniem historii okolicy (np. kolejnictwa), również rowerowych połączonych z warsztatami historycznymi. Wiele osób marzy o różnorodnych formach spotkań - karaoke, spotkań z artystami, występami na fortepianie, spotkań z ciekawymi ludźmi, spotkań autorskich, występów stand-uperów, kabaretów. Padły propozycje różnego rodzaju warsztatów, zajęcia z wikliny (takie jak odbyły się niegdyś w Kamionie), wyplatania wianków, tworzenia w glinie, warsztaty twórcze np. robienia kwiatów z bibuły. Mieszkańcom marzą się też koncerty. Mamom z małymi dziećmi brakuje zajęć czy możliwości spotkań dla siebie, kiedy zapewniona byłaby też opieka nad dziećmi lub chociaż kącik, w którym mogłyby się w tym czasie bawić.

Warto zwrócić też uwagę na pomysł integracji międzypokoleniowej, np. poprzez wspólne gry, organizację wydarzeń dla całych rodzin i różnych pokoleń. Integracja to też ważny temat dla Hardyń Babek, które postawiły sobie za cel integrację mieszkańców Mistrzewic - chciałyby zrobić coś w swojej najbliższej okolicy, żeby zintegrować mieszkańców, aby wyszli z domu, wykorzystywali świetlicę, korzystali z już dostępnej oferty, np. wycieczek organizowanych przez GOK, ale też by zachęcić ich do działania, wychodzili z własnymi oddolnymi inicjatywami integracyjnymi, spędzania wolnego czasu, angażowali swój czas, energię, by robić coś dla innych. Inną aktywnością międzypokoleniową wskazywaną przez kilka grup badanych było kino plenerowe, które mogłoby przyciągnąć zarówno osoby młodsze jak i starsze.

Wartość międzypokoleniową i jednocześnie związaną z aktywnością na świeżym powietrzu mają już wspomniane rajdy/wycieczki rowerowe. Uczestnicy spotkania w Kamionie podkreślali atrakcyjność rajdu rowerowego, który mieszkańcy gminy raz już zorganizowali z lokalnym proboszczem - była to aktywność, w której uczestniczyli zarówno dorośli, jak i młodzież i dzieci. Ksiądz w parafii w Kamionie podkreślał wartość zorganizowania inicjatyw promujących ruch i zdrowy tryb życia - nordic walking, zdrowa dieta, ćwiczenia rehabilitacyjne i typu "zdrowy kręgosłup"- potrzebę tego typu działań wskazywali również seniorzy.

Z nielicznych męskich głosów wynika, że zainteresowaniem mogłyby się cieszyć również zajęcia sportowe dedykowane mężczyznom. Członkinie zespołu GOK-u dostrzegają, iż mężczyźni w średnim wieku są grupą wyjątkowo rzadko odwiedzającą ich instytucję i również zastanawiają się nad sposobem aktywizacji tej grupy. Niestety nie pojawiły się w diagnozie konkretne propozycje, które pomogłyby odpowiedzieć na tę potrzebę - jednym wyjątkiem są proponowane w trakcie spotkania z mieszkańcami warsztaty, zajęcia z rzeźbiarstwa, na przykład korzystając ze wsparcia merytorycznego artystów z niedalekiego skansenu w Sierpcu.

Pomysły Młodzieży

Wśród pomysłów młodzieży na inicjatywy, kilkakrotnie pojawiło się zorganizowanie **lokalnego Festiwalu Kolorów**. Wracała również idea organizacji **kina** plenerowego latem (nikt nie wskazał budynku, gdzie mogłyby się odbywać seanse, jedyne lokalne doświadczenie z kinem, to właśnie kino plenerowe). Młodzież chciałaby, by było to lokalne kino, w którym grane są filmy z aktualnego kinowego repertuaru, ale mogłoby to być też inne filmy, można by zdecydować jakie, na przykład za pomocą ankiety. Padł również kilkakrotnie pomysł nocy filmowej.

Kolejna grupa pomysłów wiązała się z różnego typu **koncertami**. Gusta młodzieży są oczywiście zróżnicowane, ale wśród przykładów wykonawców padło sporo postaci młodego polskiego rapu (Malik Montana, Bedoes, White 2115), ale też koncert Sanah. Wielokrotnie uczniowie mówili o spotkaniach ze znanymi osobami, z czym mieli do tej pory do czynienia np. w szkołach, ale było już im trudniej powiedzieć, kto miałby to być. Dla części najciekawszymi osobami, czy też swoistymi idolami są tiktokerzy, youtuberzy, ale pojawiali się też sportowcy, np. Paweł Wszółek czy lokalny sportowiec Marcin Bułka, piosenkarze, czy znani politycy.

Pomysły uczniów krążyły też wokół **wydarzeń sportowych**, np. turniej piłki nożnej, siatkówki (np. międzyszkolny, na ORLIKu), rajd/wyścig rowerowy, wyścig rowerowy z przeszkodami, Dzień Sportu z różnymi dyscyplinami, nauka i konkurs strzelania z łuku. Zgodnie ze swoimi zamiłowaniem młodzież proponowała także turnieje gier video/komputerowych (Brawl Stars, i Clash Royale).

Niektórzy siódmo i ósmoklasiści chętnie skorzystali z możliwości nauczania się czegoś, w ramach **zajęć** bilardowych, zajęć z szachów, nauki strzelania z łuku (połączonej z konkursem w ramach jakiegoś wydarzenia, np. pikniku), czy przyrodniczych wypraw terenowych. Część z pomysłów dotyczyła stricte **społeczności szkolnej**, jak szkolny konkurs Mam Talent, jarmark szkolny, na którym dzieci sprzedają swoje prace, koncert uczniowski, dyskoteka, czy kółko teatralne. Uczniowie myśleli też o organizacji **konkretnych wydarzeń**, np. zorganizowaniu pikniku rodzinnego, z grami i zajęciami; pikniku z czytaniem książek; dnia dziecka z ogniskiem; czy bardziej ogólnie o grach terenowych w lesie, wycieczce rowerowej, „czymś związanym z wojną (lokalną historią)”.

Potencjał na zaangażowanie młodzieży w działania kulturalne

Młodzież jest grupą relatywnie rzadko korzystającą z oferty GOK-u i innych instytucji kultury. Zespół GOK-u ma poczucie, że nie wie, w jaki sposób zachęcić młodzież do przychodzenia. Są w ofercie zajęcia, z których mogą korzystać, ale przychodzą na nie raczej młodsze dzieci. Stricte dla młodzieży zorganizowano „Strefę Gier” i treningi piłki nożnej, ale nie cieszą się one przewidywanym zainteresowaniem. Ponieważ przyciągnięcie młodzieży do GOK-u jest jednym z celów zespołu, to warto przyjrzeć się, w jaki sposób młodzież spędza swój czas wolny, co lubi wtedy robić. Na takie wnioski pozwolił warsztat wydobywczy przeprowadzony z siódmo i ósmoklasistami w trzech (czyli wszystkich) szkołach podstawowych w gminie.

Ulubioną aktywnością uczniów z siódmych i ósmych klas młodzieżowskich szkół jest zdecydowanie **spotykanie się z kolegami, koleżankami i swobodne spędzanie czasu w wszelkich możliwych przestrzeniach** – począwszy od własnego podwórka, czy terenu szkoły (spotkań pod szkolną wiatą dla rowerów, przy szkolnym murku, na boisku) przez przestrzeń miejscowości po otaczające lasy.

Przyglądając się jednak konkretnie, jak określili oni ważne dla siebie punkty, miejsca, gdzie spędzają czas wolny widać, że obok miejsc typowych dla spotkań jak parki, place zabaw, tężnia przy GOK-u, ważnymi miejscami są punkty gastronomiczne i handlowe: sklepy, bary, stacje benzynowe. Są to miejsca, gdzie można się umówić, czy przypadkowo spotkać, które jednak nie oferują żadnych (innych niż handlowo-gastronomiczne) możliwości aktywności. Są to punkty orientacyjne, miejsca zbiórek, miejsca, gdzie jest jakiś ruch, co z pewnością ma walor społeczny, integracyjny, niemniej jednak nie są to miejsca do takich spotkań przeznaczone i dostosowane (jak GOK, biblioteka, świetlice).

Dla znacznej grupy 12-14 latków ważną aktywnością i sposobem spędzania czasu jest **sport**. Nie dziwi więc, że na liście ważnych, lubianych miejsc jest boisko szkolne, sala gimnastyczna, czy – w przypadku młodzieży z Młodzieszyna – ORLIK i stadion, a wśród ulubionych aktywności gra w piłkę nożną, czy siatkówkę oraz jazda na rowerze. Mieszkańcy różnych miejscowości mają zróżnicowany dostęp do tych aktywności – w najmniejszej ze szkół w Kamionie nie ma szkolnego klubu sportowego, co tygodniową grę w siatkówkę organizuje im nowy ksiądz, jednak dzieci chciałyby więcej takich zorganizowanych form aktywności sportowej. Jako że częstym środkiem transportu w okolicy jest rower, a w okolicy są liczne lasy czy mało uczęszczane drogi, to także jeżdżenie na rowerze jest częstą aktywnością.

Siódmo i ósmoklasiści z Młodzieszyna nie są wyjątkiem, i są częścią pokolenia, które jest przyzwyczajone do spędzania czasu przed ekranem podłączonym do szybko działającego Internetu. Najbardziej lubianą aktywnością w tej materii są zdecydowanie gry komputerowe, w dużej części takie, w których gra się online wraz z innymi graczami. Choć wprost młodzież nie mówiła, że spędza czas w mediach społecznościowych, to wynika to jasno z faktu, że mają swoje grupy w mediach społecznościowych, czy z wydarzeń, które chcieliby zorganizować. W jednej z grup w zasadzie większość wydarzeń sprowadzała się do spotkań z tik-tokerami. Część uczniów spędza też chętnie czas oglądając filmy czy seriale.

Aktywności typowo związane z kulturą były przez uczniów wymieniane zdecydowanie rzadziej niż spotkania ze znajomymi, sporty, czy gry komputerowe, jednak nie jest tak, że nie pojawiały się wcale. W jednej ze szkół, w której grupa była niewielka i pozbawiona liderów nadających nieco buntowniczy ton pracy grupowej, dzieci bez obaw mówiły o tym, że lubią czytać książki, rysować, malować i wykonywać różne inne artystyczne czynności. Wydaje się, że odpowiedzi z pewnością padałyby i w pozostałych grupach, gdyby uczniowie byli w bardziej anonimowych czy bezpieczniejszych warunkach.

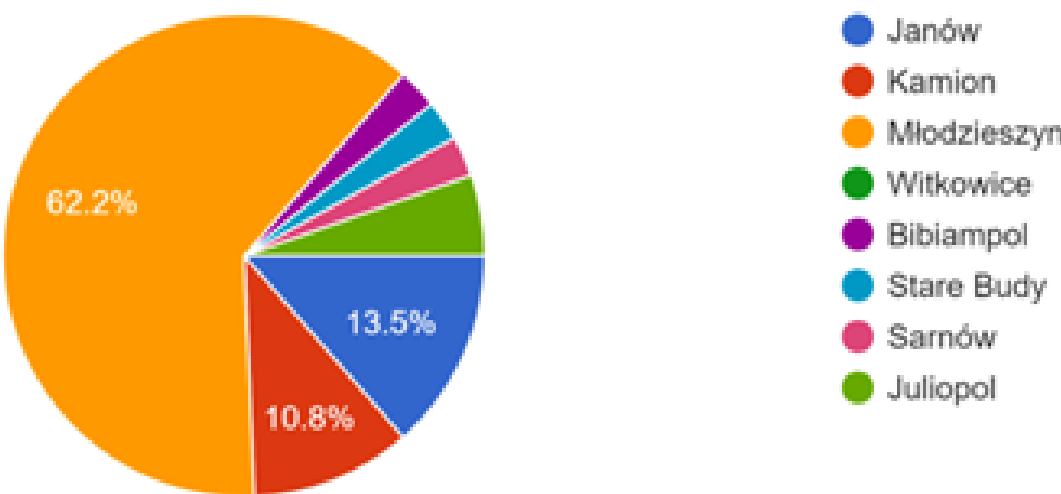
Podsumowując, truizmem jest stwierdzenie, że aktywizacja młodzieży nie jest łatwym zadaniem. Patrząc na wskazywane przez nich modele spędzania czasu wolnego oraz wskazywaną potrzebę spędzania czasu wolnego z rówieśnikami w „fajny sposób, w fajnym miejscu” być może warto pomyśleć o włączeniu młodych ludzi w organizację przeznaczoną dla nich przestrzeni w GOKu, Bibliotece czy świetlicach. Jeśli taki projekt się uda, znacznie zwiększy to szanse, że młodzież sama będzie dbała o to miejsce, chroniąc je przed zniszczeniem. Warto jednak podkreślić, że nie wystarczy oddać młodzieży przestrzeń do użytkowania, należy zbudować w nich poczucie odpowiedzialności, np. właśnie przez zaangażowanie w tworzenie danego miejsca, czy ustalenie wspólnych reguł i zasad ich egzekwowania. Takie „trzecie miejsce”, przeznaczone dla młodzieży, wyposażone w wygodne miejsca do siedzenia (pufy) gry, czajnik i kubki na herbatę/kawę, ale zorganizowane na ich zasadach, mogłoby przyciągnąć młodych do instytucji kultury.

IV Oferta kulturalna w gminie i ocena pracy GOK z perspektywy wyników badań ankietowych

Informacja o uczestnikach badania ankietowego

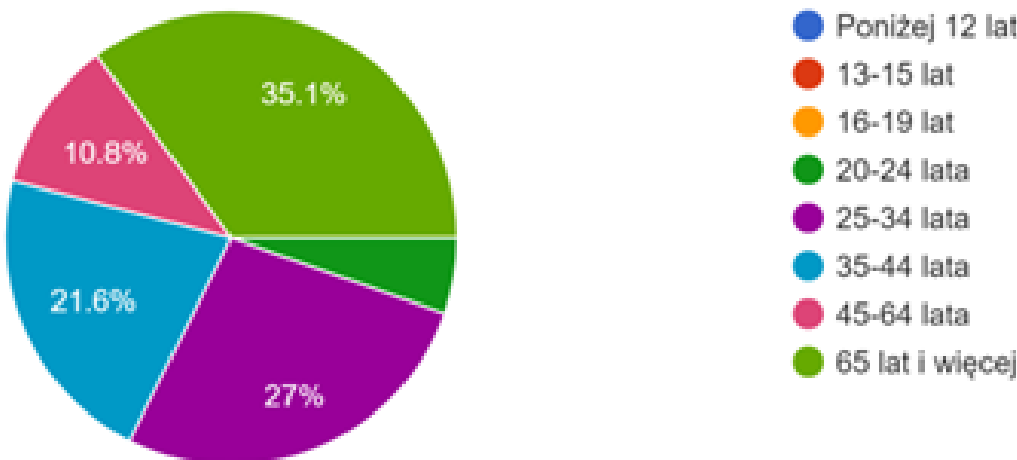
W badaniu wzięło udział 37 mieszkańców/mieszkanek gminy. Ponad 60% uczestników badania jest mieszkańcami samego Młodzieszyna. Ponad 13% to osoby z Janowa, a 10% z Kamiona. Pojedynczy respondenci reprezentują pozostałe miejscowości w gminie. Jeżeli chodzi o wiek osób uczestniczących w pomiarze, to największą grupę stanowią osoby starsze (65 lat i więcej) - 35%. Drugą najliczniejszą grupą są dorośli w wieku 25-34 lata - 27%. Ponad 21% to osoby w wieku 35-44 lata. Prawie 11% badanych to osoby w wieku 45-64 lata. Co ciekawe, w badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 20-tego roku życia. Zdecydowana większość uczestniczek badania to kobiety - mieszkanki gminy - ponad 86% badanych.

W jakiej miejscowości mieszkasz?
37 responses

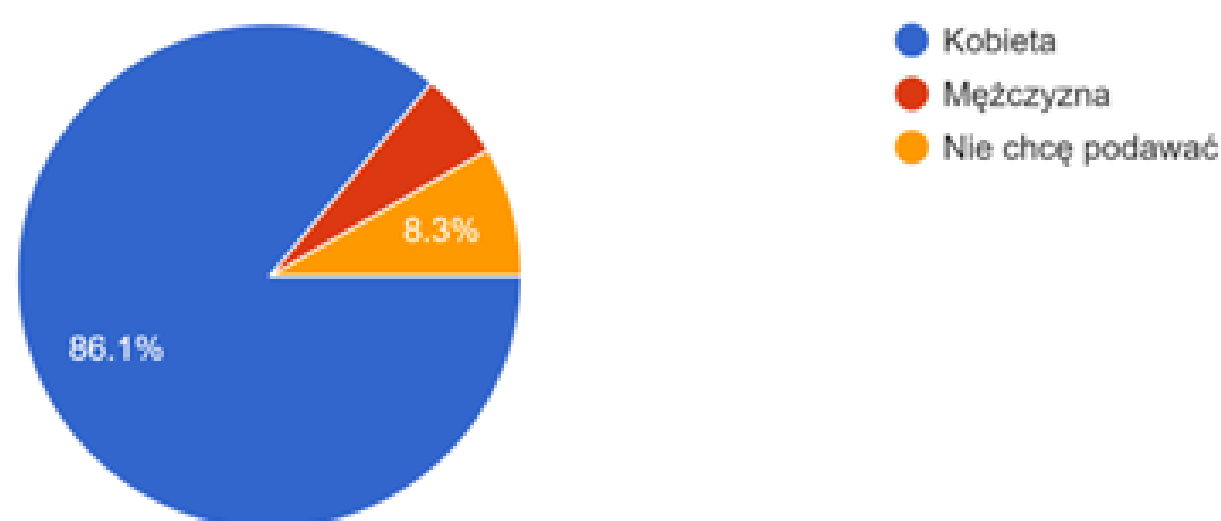
Wykres 1. Miejsce zamieszkania.

Jaki jest Twój wiek?
37 responses

Wykres 2. Wiek badanych.

Proszę podać swoją płeć.
36 responses

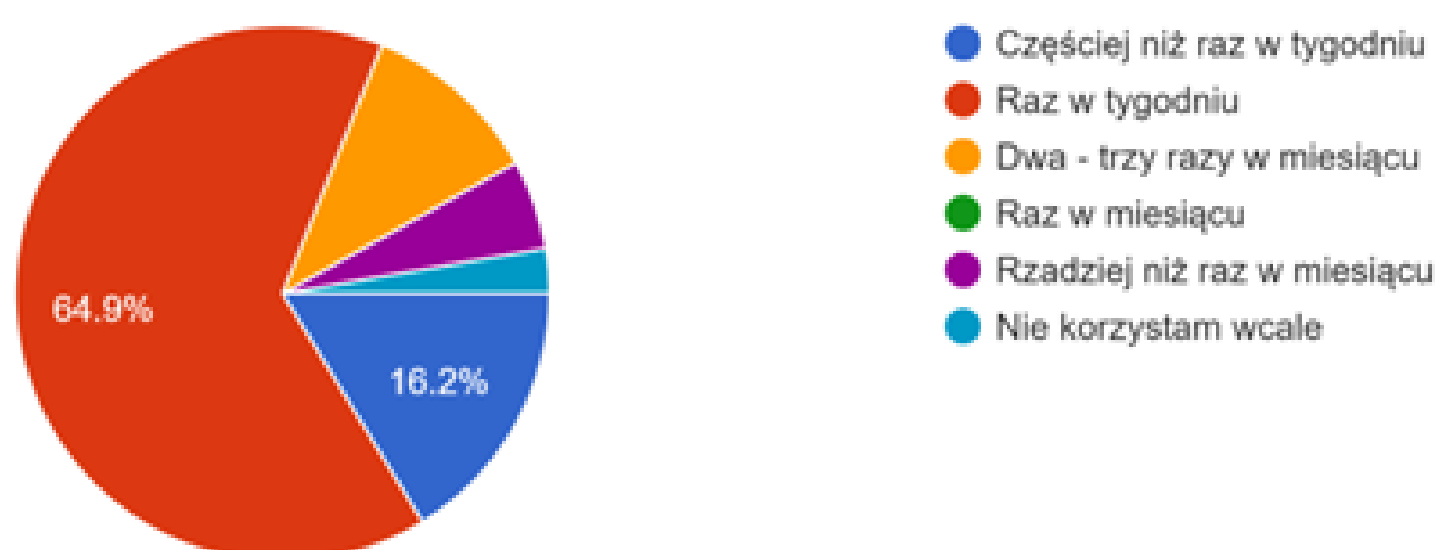

Wykres 3. Płeć badanych.

Korzystanie z oferty GOK-u i jej ocena

Większość mieszkańców i mieszanek biorących udział w badaniu korzysta z oferty GOK raz w tygodniu. Ponad 16% korzysta częściej, a ponad 10% korzysta nieco rzadziej - dwa lub trzy razy w miesiącu. Tylko jedna osoba nie korzystająca z oferty GOK wypełniła ankietę.

Jak często korzystasz z oferty Gminnego Ośrodka Kultury w Młodzieszynie?
37 responses

Wykres 4. Częstotliwość korzystania z ofert GOK.

W badaniu wzięli przede wszystkim udział mieszkanki i mieszkańcy bardzo zadowoleni i zadowoleni z oferty GOK. Ponad połowa badanych (54%) jest bardzo zadowolona z oferty GOK, a prawie 15% jest zadowolona. W pomiarze nikt nie wskazał negatywnej oceny oferty oferty Ośrodka.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

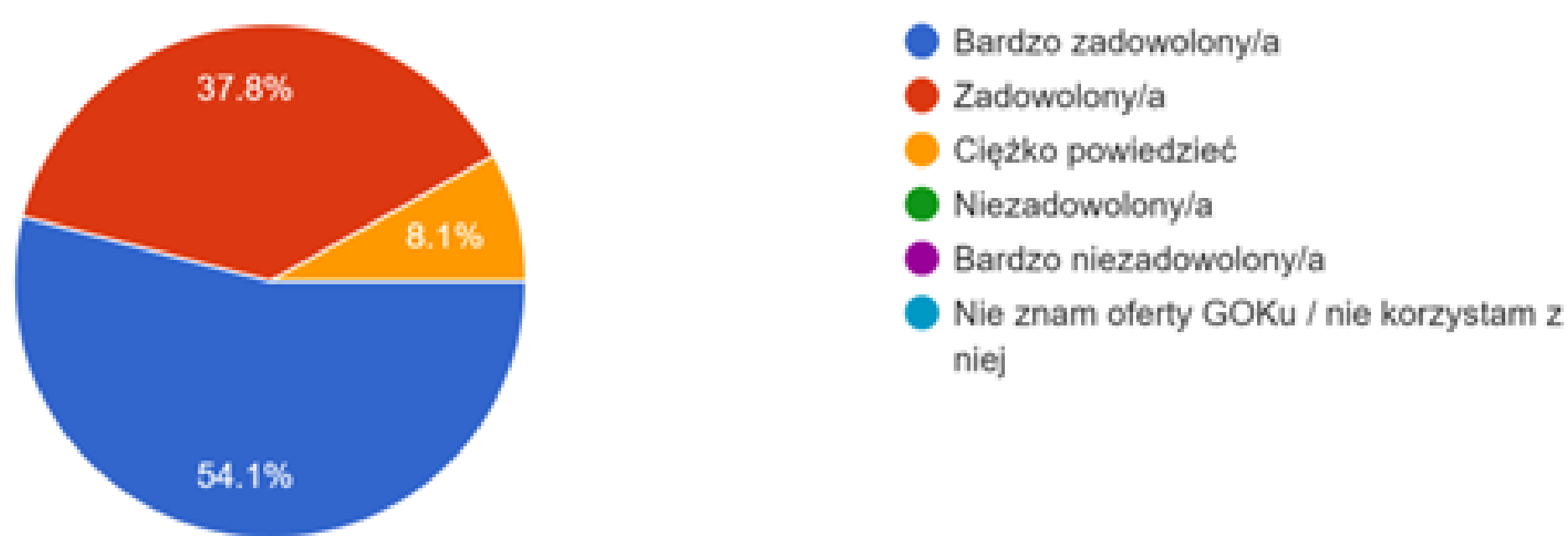
Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu
Narodowego Centrum Kultury: Dom Kultury+ Edycja 2024

Gminna
Biblioteka Publiczna
w Młodzieszynie

Na ile jesteś zadowolona/y z oferty Gminnego Ośrodka Kultury w Młodzieszynie?

37 responses

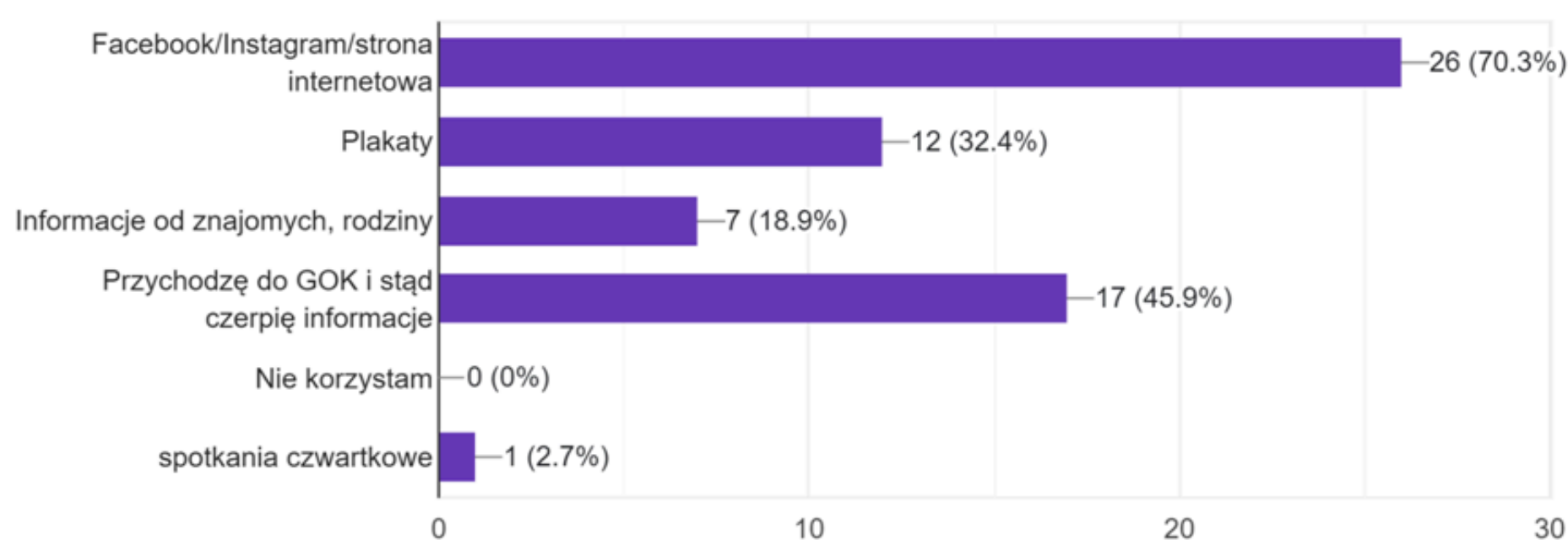
Wykres 5. Poziom zadowolenia z ofert GOK.

Kanały informacji i promocji oferty kulturalnej

Osoby, które wzięły udział w ankiecie czerpią informacje o ofercie w przeważającym stopniu z kanałów internetowych - facebook'a, instagram'a, strony internetowej (70% badanych), jest to więc kanał komunikacji, który warto pielęgnować. Prawie połowa ankietowanych poznaje ofertę dzięki swoim wizytom w GOK, widać więc, że jest pula osób, które nie przychodzą tylko na konkretne zajęcia, ale są ogólnie zainteresowane tym, co się dzieje i mają czas i możliwość zaangażować się w nowe rzeczy. Nie jest to oczywiście forma dostępna dla osób, które do GOK-u nie przychodzą. Jak widać w wynikach ankiety, plakaty nadal pełnią funkcję informacyjną, tak więc być może warto wieszać je w większej ilości miejsc. Część osób uzyskuje również informacje o wydarzeniach w GOK od bliskich, znajomych, rodziny. Zdecydowanie warto inwestować w ten kanał komunikacji - zachęcać osoby przychodzące do GOK-u, by zachęcały i zapraszały swoich bliskich i znajomych. Być może warto zorganizować akcję typu "przyjdź z sąsiadką/kolegą/babcią".

Skąd czerpiesz informacje o działaniach Gminnego Ośrodka Kultury w Młodzieszynie?

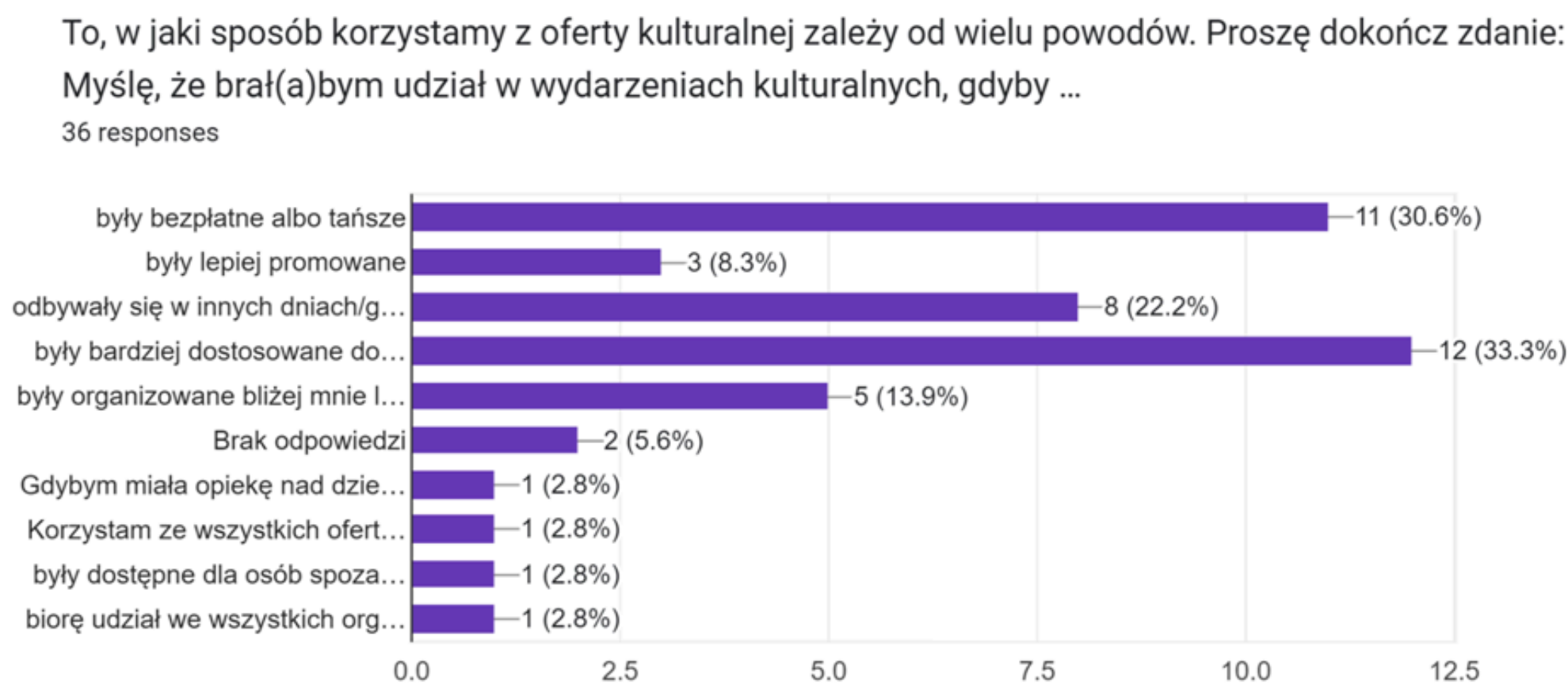
37 responses

Wyk. 6. Źródła informacji o ofercie GOK.

Warunki korzystania z oferty kulturalnej

Ankietowani zostali poproszeni o dokończenie zdania: "Myślę, że brał(a)bym udział w wydarzeniach kulturalnych częściej, gdyby ...". Okazuje się, że największa grupa osób wzięłaby udział w wydarzeniach kulturalnych, gdyby były bardziej dostosowane do ich zainteresowań. Niemal tyle samo osób wskazało, że wzięłaby udział w wydarzeniach kulturalnych, gdyby były bezpłatne albo tańsze. Wreszcie prawie 14% wskazało, że wzięłoby udział w wydarzeniach kulturalnych, gdyby były organizowane bliżej nich lub w miejscach, do których mogą bez problemu dotrzeć.

Wyk. 7. Motywacja do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych.

V Wnioski i rekomendacje dotyczące potencjału kulturotwórczego gminy oraz potrzeb jej mieszkańców

Opisane wcześniej potencjały kulturotwórcze, zasoby gminy i potrzeby mieszkańców można pogrupować wokół kilku kluczowych haseł, które omówione są poniżej.

POTRZEBY
integracja lokalna, sąsiedzka, międzypokoleniowa

Ważnym wątkiem w spotkaniach z dorosłymi była integracja, która przejawia się na różnych poziomach. Pracowniczki GOKu mówiły o potrzebie integracji mieszkańców z różnych miejscowości na poziomie gminy, o marzeniu, by z oferty GOKu korzystali w większym stopniu mieszkańcy spoza Młodzieszyna i by czuli oni, że GOK to także ich miejsce. Z kolei Harde Babki powołały swoje koło gospodyń głównie po to, by na nowo zacieśnić sąsiedzkie więzi, zintegrować i zmotywować ludzi do inicjowania wspólnych aktywności (ale po trzech latach działalności mają poczucie, że nie udało się osiągnąć zamierzonego celu i wciąż zastanawiają się, co zrobić, by w końcu się udało). Kolejnym wymiarem integracji jest łączenie pokoleń. Uczestnicy spotkań grupowych dla dorosłych niezależnie mówili o wartości inicjatyw, które łączyłyby różne pokolenia. Seniorzy jeden ze swoich pomysłów na inicjatywę nazwali wprost "Spotkania międzypokoleniowe" (o charakterze gier, zajęć teatralnych dla dzieci i dorosłych). Na spotkaniu w Kamionie padały pomysły na wspólne zaktywizowanie dzieci, młodzieży i dorosłych przez muzykę i warsztaty taneczne.

Jednym z pomysłów omawianych podczas spotkania w Mistrzewicach było tworzenie wydarzeń międzypokoleniowych, by zachęcić do przyścia całe rodziny, co mogłoby być atrakcyjniejsze niż wydarzenia dla określonej kategorii wiekowej, a poza tym być może osoby z jednego pokolenia przyciągałyby przedstawiciele innych generacji. Wśród potrzeb i pomysłów wspólnych dla wszystkich kategorii wiekowych mieszkańców pojawiły się aktywności na świeżym powietrzu takie jak rajdy rowerowe, spotkania sąsiedzkie np. w formule pikniku, świętowania Dnia Dziecka, czy wspólnego ogniska. Zdecydowanie powszechną potrzebą i pragnieniem mieszkańców jest także kino, choćby w formule kina plenerowego. Wielokrotnie pojawiały się też potrzeby i pomysły związane z muzyką (nauka śpiewu, chór) i tańcem (nauka tańca towarzyskiego, potańcówki, wyjazdy na konkursy). Wydarzeniami dla wszystkich grup wiekowych są również zwyczajowo festyny, dożynki, festiwale, podczas których można zapewnić atrakcje dla różnych pokoleń.

młodzież - dla młodzieży, z młodzieżą, przez młodzież

Z diagnozy wynika, iż młodzież w gminie potrzebuje przede wszystkim dwóch rodzajów oferty. Po pierwsze zajęć rozwijających ich pasje i zainteresowania (muzycznych, plastycznych, literackich, językowych, komputerowych, a także więcej liczby zajęć sportowych). Pojawiła się propozycja zorganizowania grupy akrobatycznej (możliwość skorzystania ze wsparcia artystów z niedalekiego Julinka). Zajęcia, jakie oferują im miejscowe instytucje oraz kluby sportowe, harcerstwo, parafie oraz placówki oświatowe nie zaspokajają ich potrzeb, nie są dla nich dostępne lub też nie odpowiadają ich zainteresowaniom.

Po drugie młodzież pragnie wydarzeń, kiedy "coś się dzieje", festynów, koncertów (z muzyką rockową, rapową, hip-hop, pop), festiwali, jak choćby sochaczewski Festiwal Kolorów. Część uczniów cieszyłaby się też z wydarzeń o nieco mniejszej skali, jak pikniki, ogniska, świętowanie dnia dziecka etc. W takich wydarzeniach jak festyn czy piknik atrakcyjne dla nich byłyby stoiska z watą cukrową, dmuchańce, warsztaty z robienia zwierzątek z balonów (perspektywa dziewczynek ze szkoły podstawowej), czy inne formy animacji. Ich starsze koleżanki chciałyby wziąć udział w warsztatach fotograficznych oraz plenerach malarskich.

Przyglądając się wypowiedziom samych młodych ludzi i ich interakcjom w trakcie spotkań w szkołach wydaje się, że duży wpływ na dołączanie do potencjalnych działań kulturalnych przez młodzież ma fakt, czy dołączają do nich także osoby z ich najbliższego otoczenia - przyjaciele i koledzy. Można założyć, że w projektowaniu działań kulturalnych kluczową rolę pełni tworzenie przestrzeni i wydarzeń, które zapewniłyby ciągłość relacji, które już są (jak również opierałyby się na tych relacjach).

Z diagnozy wiemy, że młodzież lubi spędzać czas we własnym gronie, w różnych miejscach na terenie gminy, niekoniecznie zapewniających komfort czy możliwości jakiegoś zorganizowanego działania (jak okolice punktów gastronomicznych i usługowych). Dlatego też warto rozważyć stworzenie przestrzeni, w których mogliby swobodnie spędzać czas w znajomym gronie, ale które dawałaby im więcej możliwości. Takie „trzecie miejsce”, przeznaczone dla młodzieży, wyposażone w wygodne miejsca do siedzenia (pufy) gry, czajnik i kubki na herbatę/kawę, ale zorganizowane na ich zasadach, mogłoby przyciągnąć młodych do instytucji kultury. Co jednak ważne, powinno to miejsce stworzone nie tyle dla nich, co przez nich.

Podobnie jak w przypadku przestrzeni, także działania organizowane dla młodzieży powinny uwzględniać w możliwie szerokim stopniu jej zaangażowanie. Program DK+ jest dobrą okazją, by wesprzeć młodzież w tworzeniu i realizowaniu własnych inicjatyw i wdrażaniu w życie własnych pomysłów, co oczywiście nie jest zadaniem łatwym, ale wartym ćwiczenia od najwcześniejszego etapu życia. Młodzież z takim doświadczeniem mogłaby stać się siłą napędową oddolnych inicjatyw w przyszłości.

aktywność dla chłopców i mężczyzn

Niskie uczestnictwo młodych mężczyzn i chłopców w działaniach organizowanych przez instytucje kultury jest powszechnym zjawiskiem, co widać także w gminie Młodzieszyn. Kobiety bardziej aktywnie korzystają z oferty kulturalnej w gminie niezależnie od kategorii wiekowej (dziewczynki, nastolatki, kobiety dorosłe, seniorki). Spotkanie z uczniami pokazało, że ważną aktywnością dla chłopców jest sport (piłka nożna, rowery) i gry komputerowe. Na stałe w zajęciach organizowanych przez GOK czy bibliotekę uczestniczy niewielka ich liczba (im starsi chłopcy tym rzadziej uczestniczą). Dużym potencjałem gminy w tym kontekście jest nowoczesny kompleks lekkoatletyczny, ale nie warto nie doceniać też zwykłych szkolnych boisk czy tras rowerowych lub kajakowych. Także fascynacja grami komputerowymi stanowi potencjał do wykorzystania - wspólne granie, turnieje, warsztaty z projektowania gier. Oprócz sportu aktywność części chłopców w gminie widać w ramach 66 Drużyny Harcerskiej "Knieje" Młodzieszyn i 3 Gromady Zuchowej "Tęczowa Gromada". Planując inicjatywy dedykowane warto wziąć pod uwagę preferencje związane z aktywnością ruchową na świeżym powietrzu oraz aktywność harcerzy i zuchów. Powyższe aktywności wydają się szczególnie rekomendowane, by zachęcić do włączenia się w życie kulturalne i społeczne chłopców, ale nie oznacza to, że dziewczynki nie mogą się takimi tematami interesować i nie powinny być z nich wyłączone. Podobnie rzecz ma się w przypadku mężczyzn młodych czy też w średnim wieku. Być może zainteresowałiby się oni dedykowanymi im zajęciami sportowymi, czy też spotkaniami wokół gier komputerowych, jak już odbywające się w GOKu turnieje FIFy.

zajęcia dla kobiet z opieką nad dziećmi

W ankietach pojawiły się głosy o chęci uczestnictwa w zajęciach dla kobiet (np. fitness) na które można przyjść z dziećmi. Zajęć dla mam można zorganizować na różny sposób, np. przez możliwość obecności maluchów w czasie zajęć, zapewnienia kącika zabaw, z którego mogły korzystać w czasie zajęć pozostając pod okiem mam. Rozwiązaniem dla starszych dzieci byłyby organizowanie zajęć równoległe dla mam i dla dzieci.

zdobywanie konkretnych umiejętności

Niezależnie od wieku badani wielu mieszkańców mówiło o tym, że chcieliby się czegoś konkretnego nauczyć: jazdy na rolkach, tańca towarzyskiego, śpiewu, zdrowego gotowania. Podkreślają oni, że chcieliby, by uczyli ich profesjonaliści, a zdobyte umiejętności naprawdę mogłyby podnieść jakość ich życia czy pomóc się realizować.

daleko-blisko od drogi

Gmina leży w odległości 10 km od Sochaczewa, odległość od pozostałych ważnych ośrodków województwa mazowieckiego wynosi do Wyszogrodu - 10 km do Warszawy - 65 km. Gminę przecina droga krajowa nr 50 (problemy z natężeniem ruchu, hałasem, zanieczyszczeniem powietrza). Zamieszkanie ma charakter rozproszony (słaba dostępność komunikacyjna niektórych miejscowości). Administracyjnie obszar gminy podzielony jest na 20 sołectw i 27 miejscowości. Oznacza to, że z jednej strony warto realizować inicjatywy w samym Młodzieszynie jako centrum, do którego zjeżdżają się mieszkańcy całej gminy. Z drugiej strony warto myśleć o działaniach w konkretnych miejscowościach - które są słabo skomunikowane z resztą gminy. W tym wypadku, czyli w próbach decentralizacji oferty kulturalnej i realizacji działań kulturalnych na terenie sołectw będzie możliwe zwiększenie dostępu do kultury, co może wpłynąć na zwiększenie zainteresowania i uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych mieszkanki i mieszkańców sołectw. Może to również przyczynić się do zwiększenia integracji lokalnej społeczności oraz poprawy relacji sąsiedzkich.

miejscowe parafie

Nie należy zapominać o parafiach, które niejednokrotnie pełnią rolę nie tylko religijną, ale też społeczną. Bywają ośrodkami integracji, instytucjami wokół których tworzą się sieci i więzi społeczne, a także miejscami, w których rodzą się różne inicjatywy. Przykładem takiej parafii jest z pewnością Kamion, gdzie lokalny ksiądz organizuje dorosłym i dzieciom zajęcia sportowe i szuka miejsc spotkań/kawiarnie na terenie parafii. Można zakładać, że to dopiero początek, bowiem objął on parafię nie tak dawno temu. Wraz z parafia mieszkańcy Kamiona zorganizowali też pierwszy rajd rowerowy. W przypadku tej miejscowości ksiądz jawi się jako lokalny lider. Co istotne, parafie zazwyczaj dysponują też budynkami i przestrzenią. Dlatego też warto wykorzystywać potencjał zarówno aktywnych księży, zebranych wokół nich ludzi, jak i infrastruktury parafii.

GOK i Biblioteka oraz ich pracownicy i instruktorzy

Właściwie na wszystkich spotkaniach spontanicznie pojawiały się wskazania na zajęcia, aktywności i wydarzenia organizowane przez dom kultury, w których uczestnicy spotkań brali udział lub o nich wiedzieli. GOK jest instytucją rozpoznawalną, dobrze kojarzoną i dobrze ocenianą – zarówno jego oferta jak i sam personel. Dla uczestników spotkań oczywiste było to, że przyszłe działania będą prowadzone w ścisłej współpracy z domem kultury. Podobnie jest w przypadku biblioteki, kojarzonej z samym GOKiem, co z pewnością wynika z faktu ich ścisłej współpracy i wspólnego dyrektora w ostatnich latach. Podobnie jak GOK także biblioteka jest postrzegana jako dobre miejsce, w którym „nie tylko można pożyczyć książki czy przyjść na jakieś wydarzenie, ale samemu się spotkać z innymi znajomymi”. Warto pamiętać, iż działania biblioteki mają również swoją odnogę w Kamionie, co pozwala na zwiększenie dostępności do oferty, ale także jej zróżnicowanie. Instytucje te bezsprzecznie stanowią najważniejsze punkty na mapie kulturalnej gminy i są ważnymi centrami społecznymi i integracyjnymi. Zaś osoby pracujące w GOK-u i Bibliotece to osoby nie tylko z doświadczeniem w tworzeniu oferty kulturalnej, ale także osoby cieszące się zaufaniem i sympatią, a także niezmiernie zaangażowane i zmotywowane do działania.

miejsca spotkań – „trzecie miejsce”

Analiza potencjałów pokazuje znaczenie takich miejsc spotkań mieszkańców jak biblioteka i jej filia, GOK, szkoły i ich otoczenie, świetlice wiejskie i remizy. Mieszkańcy chętnie (niezależnie od wieku) spotykają się w parkach, przy łące, przy terenach zielonych, na placach zabaw. Młodzi również na terenie boisk. W planowanych inicjatywach warto wziąć pod uwagę te lokalizacje. W kontekście analizy miejsc spotkań warto odnieść się do kategorii tzw. „trzeciego miejsca”[1]. Ta idea odnosi się do koncepcji miejsca, które stanowi uzupełnienie dwóch podstawowych sfer życia człowieka: domu (pierwszego miejsca) i pracy/szkoły (drugiego miejsca). Trzecie miejsce to przestrzeń, w której człowiek może spędzać swój czas wolny, nawiązywać kontakty z innymi ludźmi, rozwijać swoje zainteresowania i pasje. Może to być właśnie lokalna instytucja kultury.

[1] patrz: Piotrowska, A., Witczak, M. (2011), Zastosowanie idei „trzeciego miejsca” na przykładzie wybranych bibliotek europejskich (Hjørring, Blanes), [w:] Biblioteka jako „trzecie miejsce”. Międzynarodowa konferencja Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego, pod red. M. Wrocławskiej i J. Jerzyk-Wojcieckiej. Łódź, s. 49.

Rozwój GOK jako tzw. "trzeciego miejsca" może mieć korzystny wpływ na zarówno na młodzież, jak dorosłych. Instytucje kultury, które pełnią rolę tzw. "trzeciego miejsca" umożliwiają mieszkańcom nawiązywanie nowych kontaktów społecznych i zacieśnianie więzi międzyludzkich. Jak wyżej wspomniano szczególnie w kontekście potrzeb młodzieży zarówno GOK jak i biblioteka mogą pełnić taką rolę, tym bardziej, że dla seniorów z Klubu Seniora lokalna biblioteka jak i GOK pełnią już rolę trzeciego miejsca.

przyroda i aktywności na świeżym powietrzu

W większości spotkań w ramach diagnozy przewija się wątek przyrody - lasów, łąk, rzeki jako ważnych zasobów i wyróżników gminy, miejsc odpoczynku oraz takich aktywności jak zbieranie grzybów, spływy kajakowe Bzurą i Wisłą, wycieczki rowerowe, wędkarstwo. Ponadto na terenie Gminy Młodzieszyn znajduje się Nadwiślański Obszar Krajobrazu Chronionego (lasy łęgowe gdzie siedliska mają rybitwy, mewy i siweczki). Wśród proponowanych inicjatyw pojawiło się wiele związanych z tymi właśnie atutami gminy - rajdy rowerowe, wycieczki z warsztatami przyrodniczymi, gry terenowe, wspólne spływy kajakowe, nordic walking. Część z nich to aktywności atrakcyjne, które mogą łączyć różne pokolenia. lokalna historia. Na spotkaniach z dorosłymi wybrzmiało zainteresowanie historią Sochaczewskiej Kolejki Wąskotorowej. Przez gminę przechodziła niegdyś ponad 100 letnia kolej wąskotorowa służąca do transportu drewna z puszczy oraz pasażerów - ostatecznie zamknięta w latach 80-tych XX wieku. Obecnie na skróconej linii kursuje pociąg RETRO, możliwa jest przejażdżka z przewodnikiem. Na spotkaniach pojawiły się pomysły, aby przybliżyć mieszkańcom historii tej kolei i jej znaczenie dla gminy w przeszłości.

Harde Babki wspominały odbywające się w przeszłości rekonstrukcje bitwy jako ciekawe i cieszące się popularnością wydarzenie. Choć wydaje się, że zainteresowanie takimi inicjatywami zniknęło, to być warto ten temat podjąć. Z kolei uczniowie ze szkoły w Kamionie opowiedzieli o szlaku Lewandowskiego, czyli trasie, którą ten najsłynniejszy polski piłkarz biegał w ramach treningów. Trasa oznaczona jest kamieniem. Uczniowie pomyśleli o tym, by zorganizować wydarzenie sportowe wokół tej historii.

Starsi mieszkańcy są też świadomi walorów historycznych i zabytkowych takich miejsc jak zespoły dworsko-parkowe w Ruszkach i Witkowicach, zabytkowy park w Młodzieszynie. Z lokalnych zabytków wartych uwagi wymieniają też krucyfiks i monstrancję z XVII w. w kościele w Młodzieszynie oraz dzwonnice, pozostałość po dawnym kościele z 1875 r. zburzonym czasie II wojny światowej i zabytkową dzwonnice w Kamionie.

liderzy

W gminie jest wiele osób, które przyczyniają się do tego, iż w gminie coś się dzieje, są rozpoznawalne w określonych środowiskach, wnoszą cieszą się sympatią, zaufaniem, integrują ludzi wokół siebie i angażują się w lokalne życie kulturalne i społeczne. Na podstawie diagnozy można wymienić tu pracowników GOKu i Biblioteki, księdza w Kamionie, niektórych nauczycieli (jak pan Janusz z Młodieszyna), przewodnicząca klubu seniora, liderki kół gospodyń wiejskich, w szczególności Hardych Babek, czy założyciela inicjatywy "Razem dla Młodieszyna" Ola Chaber, właścicielka lokalnej kwiaciarni. Być może osób takich jest więcej, nie są one jeszcze po prostu wystarczająco rozpoznawalne. Warto angażować te osoby w podejmowane działania w różnych rolach, ale warto również w ich wsparcie, bowiem zaangażowanie społeczne to wymagające działanie. Warto podnosić umiejętności takich osób, np. umiejętności przywódcze, umiejętność profilaktyki wypalenia, a także tworzyć im warunki do działania, by nie traciły ona zaangażowania i wiary w sensowność swoich działań i energii, która może się wypalić. Inicjatywy w projekcie mogły by więc dotyczyć również wzmacniania kompetencji liderów

Podsumowanie

Diagnoza wskazała na spory, jeszcze do końca nie odkryty potencjał kulturowy gminy Młodzieszyn. Centralną instytucją na tej mapie jest zdecydowanie Gminny Ośrodek Kultury w Młodzieszynie. Instytucja, której oferta oraz pracownicy są rozpoznawalni i pozytywnie odbierani. W ostatnich latach GOK podjął wiele nowych inicjatyw i otworzył się na nowe kierunki współpracy budując tym samym relacje pomiędzy różnymi instytucjami, między którymi do tej pory nie było komunikacji. Pracownicy GOKu zdobyły finansowanie na realizację w swojej gminie inicjatyw z Programu DK+. Mimo trudnej sytuacji związanej z odejściem dotychczasowego dyrektora i braki kadrowymi, a także niewielkim zatrudnieniem instytucja ta nadal się rozwija. Posiada on mandat zaufania społecznego, a jego pracownicy zdobywają kompetencje do tego, by być inicjatorami i liderami zmian. Aktywizacja kulturowa i społeczna nie następuje jednak przez działania jednej instytucji. Możliwa jest przy współpracy i aktywizacji innych lokalnych instytucji i organizacji, ale wymaga także tworzenia formalnych i nieformalnych partnerstw, sieci współpracy z lokalnymi aktywistami wywodzącymi się bezpośrednio z grona mieszkańców. Warunkiem rozwoju jest również oczywiście otwarta i wspierająca postawa władz nie tylko na poziomie gminy, ale także sołectw.

Wiele z wyrażonych przez uczestników diagnozy potrzeb wiąże się z ograniczeniami infrastrukturalnymi, przestrzennym i finansowym dostępem do kultury. Te potrzeby nie są w stanie być zaadresowane przez GOK, jednak warto je uwzględniać planując przyszłe działania społeczno-kulturalne w gminie.

Próbując podsumować wyniki badań diagnostycznych w kilka kluczowych kategorii i/lub kierunków pracy w ramach inicjatyw lokalnych to byłyby nimi:

- wspomniana wyżej minimalizacji ograniczeń w dostępie do kultury;
- międzypokoleniowość;
- działania dla i z młodzieżą;
- wzmacnianie lokalnej tradycji;
- praca na zasobach (lokalni artyści, animatorzy, zasoby przyrodnicze);
- dbałość o środowisko naturalne.

Potrzeby

integracja lokalna, sąsiedzka, międzypokoleniowa
młodzież - dla młodzieży, z młodzieżą, przez młodzież, aktywność dla chłopców i mężczyzn
zajęcia dla kobiet z opieką nad dziećmi
Zdobywanie konkretnych umiejętności, daleko-blisko od drogi

Potencjały

miejskowe parafie, GOK i Biblioteka oraz ich pracownicy i instruktorzy
miejsca spotkań - "trzecie miejsce"
przyroda i aktywności na świeżym powietrzu
lokalna historia, liderzy

Autorem diagnozy jest socjolożka Aleksandra Leyk, przy wsparciu pracowników Gminnego Ośrodka Kultury w Młodzieszynie (Olga Pawłowska, Wiktoria Chyziak) oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Młodzieszynie (Ewelina Pacholczyk).

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

DOM
KULTURY+

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu
Narodowego Centrum Kultury: Dom Kultury+ Edycja 2024

GOK
W MŁODZIESZYŃE

Gminna
Biblioteka Publiczna
w Młodzieszynie